This document is available in English **Eitem ar yr agenda 10**

Adroddiad ar gyfer	**Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru**
Dyddiad	**19/03/18**
Swyddog Arweiniol	**Ken Finch - Trysorydd**
Swyddog Cyswllt	**Sandra Forrest**
Pwnc	**Rheoli'r Trysorlys a Dangosyddion Darbodus**

PWRPAS YR ADRODDIAD

1 Cyflwyno'r Dangosyddion Darbodus, Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, y Strategaeth Fuddsoddi a Pholisi Darpariaeth Isafswm Refeniw ar gyfer 2018/19 i'r Aelodau.

CRYNODEB GWEITHREDOL

2 Cyflwynwyd adroddiad ar gyllideb 2018/19 i'r Aelodau i'w gymeradwyo ar 18 Rhagfyr 2017. Fe wnaeth yr Aelodau gymeradwyo cynnydd o 1% yn y gyllideb ar gyfer 2018/19 a chymeradwyo'r defnydd o gronfeydd wrth gefn i ariannu'r pwysau cyllidebol yn y flwyddyn. Mae'r Dangosyddion Darbodus a Strategaeth Rheoli'r Trysorlys wedi eu paratoi gan ddefnyddio'r data perthnasol a oedd yn y cyllidebau refeniw a chyfalaf fel a gymeradwywyd gan yr Aelodau.

3 Mae'r adroddiad hwn yn dangos y Dangosyddion Darbodus ar gyfer 2018/19 i 2020/21, ac mae'n amlinellu'r strategaeth i'w dilyn mewn perthynas â benthyca a buddsoddi arian yr Awdurdod ar gyfer blwyddyn ariannol 2018/19. Mae'r papurau amgaeedig yn amlinellu:-

(i) rhestr o ddangosyddion darbodus sydd eu hangen gan God Darbodus CIPFA ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol (Atodiad A);

(ii) Strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn amlinellu'r strategaeth i'w dilyn o ran benthyca tymor byr a hirdymor ar gyfer 2018/19 yn unol â Chod Ymarfer CIPFA ar gyfer Rheoli'r Trysorlys (Atodiad B);

(iii) y strategaeth i'w dilyn o ran buddsoddi cronfeydd yr Awdurdod Tân ac Achub (Atodiad C);

(iv) y Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw (Atodiad D).

ARGYMHELLION

4 Argymhellir bod yr aelodau yn cymeradwyo pob o'r elfennau allweddol yn yr adroddiadau hyn fel y nodir isod, ac yn argymell y rhain i'r Awdurdod Tân:

(i) y Dangosyddion Darbodus sydd yn Atodiad A;

(ii) y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2018/19 sydd yn Atodiad B;

(iii) y Strategaeth Fuddsoddi yn Atodiad C.

CEFNDIR

5 Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Pwyllgor Archwilio ar 29 Ionawr 2018 er mwyn i'r aelodau adolygu ei gynnwys cyn ei gyflwyno i'r Awdurdod Tân ac Achub. Mae'r Pwyllgor Archwilio wedi cael y dasg o sicrhau bod strategaeth rheoli'r trysorlys a'r polisïau yn cael eu craffu'n effeithiol, a gwneud argymhellion i'r Awdurdod Tân ac Achub yn seiliedig ar eu canfyddiadau. Yn dilyn cyflwyniad a oedd yn amlygu gwybodaeth allweddol yn yr adroddiad, bu i aelodau'r Pwyllgor Archwilio argymell yr adroddiad i gael ei gymeradwyo gan yr Awdurdod Tân ac Achub.

GWYBODAETH

6 Dylai'r aelodau nodi bod y strategaethau yn yr adroddiad wedi eu paratoi gan ddefnyddio canllawiau gan Arlingclose, sef ymgynghorwyr rheoli'r trysorlys a ddefnyddir gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy sydd a chyfrifoldeb am swyddogaeth trysorlys y Gwasanaeth Tân ac Achub.

7 Fel rhan o'r broses o osod y Gyllideb, cafodd y Polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw ei gyflwyno i'r Aelodau gydag adroddiad y gyllideb ym mis Rhagfyr 2018. Mae'r adroddiad yn cyflwyno newid i'r polisi, felly os caiff ei gymeradwyo bydd yn cyfrannu at arbedion yn y gyllideb ar gyfer 2018/19. Cymeradwyodd yr aelodau y newid i'r polisi, ac mae'r datganiad ar Ddarpariaeth Isafswm Refeniw wedi cael ei gynnwys gyda'r adroddiad hwn er gwybodaeth.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae gan yr adroddiad hwn gysylltiad ag amcanion llesiant tymor hir ATAGC. Mae'n sicrhau bod y broses o brynu asedau i gefnogi gwasanaethau rheng flaen yn broses ddarbodus, fforddiadwy a chynaliadwy. Mae'n sicrhau bod digon o fuddsoddiad yn y seilwaith i alluogi'r gwasanaeth i ddarparu ymatebion brys a gwaith ataliol ymhell i'r dyfodol.

Cyllideb	Mae'r gyllideb yn cael ei gosod bob blwyddyn ar gyfer ariannu cyfalaf yn unol ag adroddiad y Trysorlys.
Cyfreithiol	Mae'r fframwaith rheoleiddio ar gael yn yr atodiadau i'r adroddiad.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Dim
Risgiau	Buddsoddi arian dros ben – mae yn risg y byddai'r sefydliadau ariannol lle mae arian y gwasanaeth yn cael eu buddsoddi yn gallu methu, gan golli rhan o'r prifswm a fuddsoddwyd. Er hynny, un o ddibenion yr adroddiad yw lliniaru'r risg yma.

DANGOSYDDION DARBODUS A BUDDSODDI CYFALAF

1. CYFLWYNIAD

1.1 Yn ôl Deddf Llywodraeth Leol 2003 mae'n ofynnol i'r Awdurdod fabwysiadu Cod Darbodus CIPFA a pharatoi dangosyddion darbodus. Mae pob dangosydd naill ai'n crynhoi'r gweithgaredd cyfalaf disgwyliedig neu'n gosod terfynau ar y gweithgaredd hwnnw, ac mae'n adlewyrchu canlyniad system arfarnu cyfalaf yr Awdurdod. Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno'r wybodaeth ddiweddaraf am y dangosyddion cymeradwy presennol ac mae'n cyflwyno dangosyddion newydd ar gyfer 2020/21. Cyhoeddwyd cod diwygiedig yn 2009 ac mae'r adroddiad hwn yn cydymffurfio gyda'r gofynion sy'n gofyn i'r adroddiad hwn gael ei graffu fwy gan y rhai hynny sydd yng ngofal trefn lywodraethol - y Pwyllgor Archwilio sydd â'r cyfrifoldeb ar gyfer yr Awdurdod Tân ac Achub.

1.2 Cyflwynwyd y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2018/19 i'r Awdurdod Tân ar 18 Rhagfyr 2017 ac mae'r dangosyddion hyn yn cefnogi'r rhaglen honno. Mae rhyddid gan yr Awdurdod dros wariant cyfalaf cyn belled â'i fod yn ddarbodus, fforddiadwy a chynaliadwy. Er mwyn dangos ei fod yn gweithio o fewn y terfynau hyn rhaid i'r Pwyllgor Archwilio gymeradwyo, adolygu a monitro ystod sylfaenol o Ddangosyddion Darbodus o leiaf ar gyfer y tair blynedd sydd i ddod.

2. Y CYNLLUNIAU GWARIANT CYFALAF

2.1 Isod, crynhoir cynlluniau gwariant cyfalaf yr Awdurdod ac mae hyn yn ffurfio'r cyntaf o'r dangosyddion darbodus i'w cymeradwyo gan yr Aelodau. Mae'r holl wariant cyfalaf yn y flaenraglen ar hyn o bryd heb ei gynnal a rhaid ei ariannu o adnoddau'r Awdurdod ei hun..

2.2 Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd y Llywodraeth yn penderfynu gosod terfynau ar wariant cyfalaf heb ei gynnal drwy gyflwyno mesurau rheoli ar sail hirdymor ar holl gynlluniau Awdurdodau Lleol neu, pe bai asesiad gan Lywodraeth Ganol yn nodi bod cynlluniau lleol yn anfforddiadwy mewn Awdurdod penodol, gallai weithredu rheolaeth leol i gyfyngu ar ei gynlluniau gwariant cyfalaf. Ni weithredwyd unrhyw fesurau rheoli o'r fath yn ystod 2017/18, ac mae'n annhebygol y defnyddir rheolaethau ar gyfer 2018/19.

	2016/17 Gwirioneddol £'000	2017/18 Diwygiedig £'000	2018/19 Amcangyfrif £'000	2019/20 Amcangyfrif £'000	2020/21 Amcangyfrif £'000
Gwariant cyfalaf	2,942	3,994	4,949	4,890	3,959
Ariannwyd gan:					
Derbyniadau cyfalaf	-20	0	-200	0	0
Grantiau cyfalaf	-186	0	0	0	0
Refeniw	-400	0	0	0	0
Angen ariannol net am y flwyddyn	2,336	3,994	4,749	4,890	3,959

3. Angen yr Awdurdod o ran Benthyca (Gofyniad Cyllido Cyfalaf)

3.1 Yr ail ddangosydd darbodus yw Gofyniad Cyllido Cyfalaf yr Awdurdod (CFR). Yn syml, y CFR yw cyfanswm y gwariant cyfalaf nad yw wedi ei dalu eto o'r adnoddau refeniw na chyfalaf. Yn y bôn, dyma fesur o angen yr Awdurdod yn sylfaenol o ran benthyca. Bydd y gwariant cyfalaf uchod na thalwyd amdano ar unwaith yn cynyddu'r CFR. Gofynnir i'r Aelodau gymeradwy rhagamcanion y CFR fel isod:

	2016/17 Gwirioneddol £'000	2017/18 Diwygiedig £'000	2018/19 Amcangyfrif £'000	2019/20 Amcangyfrif £'000	2020/21 Amcangyfrif £'000
Gofyniad Cyllid Cyfalaf (CFR)					
CFR Agoriadol	33,879	33,662	35,475	37,988	40,011
CFR Cloi	33,662	35,475	37,988	40,011	40,938
Symudiad yn y CFR	-217	1,813	2,513	2,023	927

Symudiad yn y CFR a gynrychiolir gan					
Yr angen cyllido net ar gyfer y flwyddyn (uchod)	2,942	3,994	4,949	4,890	3,959
Llai MRP/VRP	-3,159	-2,181	-2,436	-2,867	-3,032
Symudiad yn y CFR	-217	1,813	2,513	2,023	927

3.2 Mae'n ofynnol i'r Awdurdod dalu elfen o wariant cyfalaf cronedig y Gronfa Gyffredinol bob blwyddyn drwy dâl refeniw (Darpariaeth Isafswm Refeniw - MRP), er fe ganiateir iddo hefyd wneud taliadau gwirfoddol ychwanegol (VRP).

3.3 Dangosir effaith ddisgwyliedig y penderfyniadau gwariant cyfalaf uchod ar sefyllfa'r Awdurdod o ran dyled a buddsoddi yn Strategaeth y Trysorlys.

4. DANGOSYDDION DARBODUS FFORDDIADWYEDD

4.1 Mae'r adrannau blaenorol yn ymdrin â dangosyddion darbodus cyfalaf cyffredinol a rheolaeth benthyca, ond o fewn y fframwaith hwn mae'n rhaid i ddangosyddion darbodus asesu fforddiadwyedd y cynlluniau buddsoddi cyfalaf. Mae'r rhain yn rhoi syniad o effaith cynlluniau buddsoddi cyfalaf ar sefyllfa ariannol gyffredinol yr Awdurdod. Gofynnir i'r Aelodau gymeradwyo'r dangosyddion canlynol:

4.2 **Ffigurau gwirioneddol ac Amcangyfrifon o gymhareb costau ariannu i'r llif refeniw net** - Mae'r dangosydd hwn yn nodi'r duedd yng nghost cyfalaf (costau benthyca a chostau ymrwymiadau eraill yn yr hirdymor) yn erbyn y llif refeniw net. Mae amcangyfrifon costau ariannu'n cynnwys ymrwymiadau presennol a'r Rhaglen Gyfalaf sydd i'w gymeradwyo gan yr Aelodau yn Rhagfyr 2017.

	2016/17 Gwirioneddol £'000	2017/18 Diwygiedig £'000	2018/19 Amcangyfrif £'000	2019/20 Amcangyfrif £'000	2020/21 Amcangyfrif £'000
Cymhareb	9.61	10.23	10.15	10.94	11.40

4.3 **Amcangyfrifon o effaith gynyddol penderfyniadau buddsoddi cyfalaf ar y cyfraniadau gan yr Awdurdodau Cyfansoddol** – Mae'r dangosydd hwn yn nodi'r costau refeniw sy'n gysylltiedig â'r rhaglen gyfalaf tair blynedd arfaethedig a argymhellir yn yr adroddiad ar y gyllideb.

	Cyllideb Arfaethedig 2018/19 £'000	Cyllideb Arfaethedig 2019/20 £'000	Cyllideb Arfaethedig 2020/21 £'000
Cynnydd o ran cyfraniadau	62	744	1,183

Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2018/19 - 2020/21

1. Cyflwyniad

1.1 Mae'r gwasanaeth rheoli'r trysorlys yn rhan bwysig o'r ffordd y mae materion yr Awdurdod yn cael eu rheoli'n ariannol yn gyffredinol. Mae'r dangosyddion darbodus yn Atodiad A yn ystyried a yw'r penderfyniadau a wneir ynghylch gwariant cyfalaf yn fforddiadwy, a beth yw eu heffaith, ac maent yn nodi fframwaith gyfalaf cyffredinol yr Awdurdod. Mae strategaeth y trysorlys yn ystyried a yw'r penderfyniadau hyn yn cael eu hariannu'n effeithiol ai peidio. Gyda'i gilydd maent yn rhan o'r broses sy'n sicrhau bod yr Awdurdod yn cwrdd â'r gofyn am gyllideb gytbwys o dan y Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992. Mae dangosyddion darbodus sy'n benodol i'r trysorlys wedi'u cynnwys yn y strategaeth hon, ac mae angen eu cymeradwyo.

1.2 Mae gweithgareddau trysorlys yr Awdurdod yn cael eu rheoli'n llym gan ofynion statudol a chod ymarfer proffesiynol (Cod Ymarfer CIPFA ar Reoli'r Trysorlys). Mabwysiadodd yr Awdurdod God Ymarfer CIPFA ar Reoli'r Trysorlys a Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys ar 15 Rhagfyr 2003. Mae hyn yn bodloni gofynion y cyntaf o Ddangosyddion Darbodus y Trysorlys. Cafodd polisi diwygiedig ei gyhoeddi yn Ebrill 2010 a'i gymeradwyo gan Aelodau, ac mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar y polisi newydd. Ymgynghorodd CIPFA ynghylch newidiadau i'r Cod yn 2017, ond nid yw wedi cyhoeddi cod diwygiedig eto.

1.3 Yn ôl y Cod rhaid cyflwyno strategaeth flynyddol i'r Awdurdod yn amlinellu gweithgarwch disgwyliedig y trysorlys am y 3 blynedd i ddod. Cyflwynir adroddiad monitro canol blwyddyn, ac ar ddiwedd blwyddyn darperir adroddiad yn nodi'r gweithgarwch gwirioneddol yn y flwyddyn

1.4 Un o ofynion allweddol yr adroddiad hwn yw egluro'r risgiau yn ogystal â rheolaeth o'r risgiau sy'n gysylltiedig â gwasanaeth y trysorlys. Bydd yr adroddiad o'r strategaeth yn ymdrin â'r meysydd canlynol:

(i) Dyled yr Awdurdod a'i ragamcanion o ran buddsoddi;
(ii) Amcangyfrifon yr Awdurdod a therfynau ar lefelau dyled yn y dyfodol;
(ii) Y newidiadau a ddisgwylir mewn cyfraddau llog;
(iii) Strategaeth fenthyca'r Awdurdod;
(iv) Fframwaith fuddsoddi, gwrth bartïon a hylifedd ariannol yr Awdurdod;
(vi) Dangosyddion darbodus y trysorlys.

2. RHAGAMCANION O RAN DYLED A BUDDSODDI 2017/18 – 2020/21

2.1 Dyma'r sefyllfa bresennol ar 12 Ionawr 2018:

Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	-	£16,577,391	Cyfradd Sefydlog
Awdurdodau Lleol Eraill	-	£17,000,000	Cyfradd Sefydlog

Buddsoddiadau - £2,245,000

2.2 Mae’r gofyniad benthyca’n cynnwys y newidiadau a ddisgwylir yn y CFR, ac unrhyw ad-daliadau ar ddyledion sydd angen eu hail-ariannu. Yn y tabl isod dangosir yr effaith ar sefyllfa’r trysorlys dros y tair blynedd nesaf. Mae hefyd yn tynnu sylw at y newid a ddisgwylir mewn balansau buddsoddi.

£’000	2017/18 Diwygiedig	2018/19 Amcangyfrif	2019/20 Amcangyfrif	2020/21 Amcangyfrif
Dyled Allanol				
Dyled ar 1 Ebrill	31,599	34,577	37,091	39,114
Newid yn y CFR	1,813	2,514	2,023	927
Ail-ariannu dyledion sy’n aeddfedu	19,000	20,000	20,000	20,000
Addasiad ar gyfer blynyddoedd cynt/tan-fenthyca	1,165	0	0	0
Dyled ar 31 Mawrth	34,577	37,091	39,114	40,041
Newid blynyddol mewn dyled	2,978	2,514	2,023	927
Buddsoddiadau				
Cyfanswm buddsoddiadau ar 31 Mawrth	1,000	1,000	1,000	1,000
Newid o ran buddsoddiadau	0	0	0	0

3. TERFYNAU I WEITHGARWCH BENTHYCA

3.1 O fewn y dangosyddion darbodus mae nifer o ddangosyddion allweddol i sicrhau bod yr Awdurdod yn gweithredu o fewn y terfynau penodol hyn.

3.2 Ar gyfer y cyntaf o’r rhain, mae angen i’r Awdurdod sicrhau nad yw cyfanswm ei fenthyciadau, net o unrhyw fuddsoddiadau, ac eithrio yn y tymor byr, yn uwch na chyfanswm y CFR yn y flwyddyn flaenorol ynghyd ag amcangyfrifon o unrhyw CFR ychwanegol ar gyfer 2018/19 a’r ddwy flwyddyn ariannol ganlynol. Mae hyn yn rhoi rhywfaint o hyblygrwydd ar gyfer benthyca cynnar cyfyngedig ar gyfer y dyfodol, ond mae'n sicrhau nad yw benthyca’n digwydd i bwrpas refeniw.

	2017/18 Diwygiedig £’000	2018/19 Amcangyfrif £’000	2019/20 Amcangyfrif £’000	2020/21 Amcangyfrif £’000
Dyled ar 1 Ebrill	31,599	34,577	37,091	39,114
Newid disgwyliedig mewn Dyled	2,978	2,514	2,023	927
Ymrwymiadau Tymor Hir eraill	0	0	0	0
Dyled Gros ar 31 Mawrth	34,577	37,091	39,114	40,041
CFR	35,475	37,988	40,011	40,938

3.3 Yn ôl adroddiad y Trysorydd mae’r Awdurdod wedi cydymffurfio â’r dangosydd darbodus hwn yn y flwyddyn gyfredol ac nid yw’n rhagweld unrhyw anawsterau ar gyfer y dyfodol. Mae’r farn hon yn cymryd i ystyriaeth ymrwymiadau presennol, cynlluniau presennol, a’r cynigion yn adroddiad y gyllideb.

3.4 **Y Terfyn Awdurdodedig** – mae hwn yn cynrychioli terfyn uwchlaw'r hyn a waherddir o ran dyled allanol ac mae angen i'r terfyn hwn gael ei bennu neu ei ddiwygio gan yr Awdurdod Tân. Mae'n adlewyrchu lefel dyled allanol, y gellid ei fforddio yn y tymor byr, er nad yw hynny'n ddymunol, ond nad yw'n gynaliadwy yn y tymor hir. Dyma'r terfyn statudol a bennir o dan adran 3 (1) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003.

3.5 **Y Ffin Weithredol** - mae'r dangosydd hwn yn seiliedig ar y ddyled allanol debygol yn ystod y flwyddyn; nid terfyn mohono. Gallai dyled allanol wirioneddol amrywio o gwmpas y ffin hon am gyfnodau byr yn ystod y flwyddyn. Dylai weithredu fel dangosydd monitro i sicrhau nad eir yn uwch na'r terfyn awdurdodedig.

3.6 Gofynnir i'r Aelodau gymeradwyo'r terfyn awdurdodedig canlynol a'r ffin weithredol:

	2017/18 Diwygiedig	2018/19 Amcangyfrif	2019/20 Amcangyfrif	2020/21 Amcangyfrif
Terfyn Awdurdodedig	37,475	39,988	42,011	42,938
Ffin Weithredol	35,475	37,988	40,011	40,938

4. Y CEFNDIR ECONOMAIDD A'R NEWID DISGWYLIEDIG MEWN CYFRADDAU LLOG

4.1 Y dylanwad allanol mawr ar strategaeth yr Awdurdod ar gyfer rheoli'r trysorlys yn y 2018/19 fydd hynt y DU wrthi iddi negodi ei hymadawiad â'r Undeb Ewropeaidd a chytuno ar y trefniadau masnachu yn y dyfodol. Mae'r economi ddomestig wedi parhau'n gymharol gadarn ers canlyniad annisgwyl y refferendwm yn 2016, ond mae arwyddion fod yr ansicrwydd am y dyfodol yn pwyso ar dwf erbyn hyn. Efallai y gall trefniadau trosiannol atal 'ymyl clogwyn', ond byddant hefyd yn ymestyn cyfnod yr ansicrwydd am rai blynyddoedd. Felly, rhagwelir y bydd y twf economaidd yn parhau'n araf drwy gydol 2018/19.

4.2 Erbyn hyn, mae deddfwriaeth 'bail-in, sy'n sicrhau mai buddsoddwyr mawr gan gynnwys awdurdodau lleol fydd yn achub banciau sy'n methu yn hytrach na threthdalwyr yn y dyfodol, wedi cael ei roi ar waith yn llwyr yn yr Undeb Ewropeaidd, y Swistir a'r UDA. Hefyd, bydd banciau mwyaf y DU yn clustnodi eu swyddogaeth bancio manwerthu fel endidau cyfreithiol ar wahân yn ystod 2018. Mae peth ansicrwydd eto ynglŷn â'r modd y bydd y newidiadau hyn yn effeithio ar gryfder credyd yr endidau cyfreithiol a fydd ar ôl.

4.3 Yn y tabl isod, rhagwelir y newid yn y cyfraddau llog:-

	Dec-17	Mar-18	Jun-18	Sep-18	Dec-18	Mar-19	Jun-19	Sep-19	Dec-19	Mar-20	Jun-20	Sep-20	Dec-20	Average
Official Bank Rate														
Upside risk	0.00	0.00	0.00	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	**0.19**
Arlingclose Central Case	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
Downside risk	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	**-0.15**

4.4 Achos canolog Arlingclose, sef yr ymgynghorydd i drysorlys yr Awdurdod, yw y dylai Cyfradd Banc y DU aros ar 0.50% yn ystod 2018/19**,** wedi'r codiad o'r gyfradd isel hanesyddol sef 0.25%. Fe wnaeth y Pwyllgor Polisi Ariannol ail-bwysleisio y byddai disgwyl i unrhyw ddarpar gynnydd yng Nghyfradd Banc y DU fod yn un graddol ac i raddau cyfyngedig.

5. STRATEGAETH FENTHYCA 2018/19

5.1 Bydd y Trysorydd, dan bwerau dirprwyedig, yn cymryd y ffurf fwyaf priodol o fenthyca gan ddibynnu ar y cyfraddau llog sy'n gyffredin ar y pryd ac ystyried unrhyw risgiau. Gall cyfraddau sefydlog mwy byrdymor ddarparu cyfleoedd sy'n costio llai yn y tymor byr/canolig. Mae cost benthyciadau newydd ar gyfradd fymryn yn uwch wedi cael ei chynnwys yn y gyllideb ar gyfer 2018/19.

5.2 Mae'r Bwrdd Benthyca Gwaith Cyhoeddus wedi strwythuro ei drefniadau benthyca fel bod ailstrwythuro dyled yn anodd, fodd bynnag gyda'r tebygolrwydd y bydd cyfraddau tymor hir yn codi, mae'n debygol bydd unrhyw ailstrwythuro dyled posib yn canolbwyntio ar newid o gyfraddau tymor hir i ddyled tymor byr rhatach, er y bydd y Trysorydd ac ymgynghorwyr y trysorlys yn monitro'r cyfraddau ar y pryd am unrhyw gyfleoedd yn ystod y flwyddyn.

5.3 Mae'r opsiwn o ohirio benthyca a lleihau balansau buddsoddiadau wrthi'n cael ei ddefnyddio. Mae hyn yn lleihau'r risg i bartïon i gontract ac yn gwrthsefyll y gostyngiad disgwyliedig mewn adenillion ar fuddsoddiadau.

6. FFRAMWAITH BUDDSODDI, PARTÏON I GONTRACT A HYLIFEDD ARIANNOL

6.1 Mae newidiadau rheoleiddio yn y sector bancio yn cynyddu'r risgiau sy'n gysylltiedig â gweithgarwch y trysorlys. Mae'r newidiadau hyn, a adroddwyd yn flaenorol wrth Aelodau, nawr yn gwbl weithredol. Yng ngoleuni'r newidiadau, mae'n bwysig i'r portffolio buddsoddiadau fod yn amrywiol er mwyn lledaenu'r risg. O ystyried y risg, byddai'n ddoeth defnyddio cronfeydd wrth gefn a balansau i ariannu'r ddyled benthyciadau dros dro fel y bo buddsoddiadau arian parod mor fach â phosibl. Nid oes modd symud i ffwrdd yn llwyr o fuddsoddi fel adnau arian parod i fanciau a chymdeithasau adeiladu gan fod angen rhywfaint o hylifedd ar gyfer llif arian. Felly byddai'n ddoeth gwneud adnau arian parod yn rhai tymor byr, ac edrych ar gyfryngau eraill ar gyfer buddsoddi'r arian sydd gan yr Awdurdod dros ben.

6.2 Bydd y Trysorydd yn cadw rhestr o bartïon i gontract gan gydymffurfio gyda'r meini prawf canlynol:-

Banciau £5 miliwn o derfyn
Pob banc yn y DU a'u his-fanciau sydd â graddiadau da (Fitch neu gyfatebol). Diffinı hyn ar hyn o bryd fel

tymor hir	BBB

Llywodraeth Ganolog £5 miliwn o derfyn
Swyddfa rheoli dyled

Awdurdodau Lleol £2 miliwn o derfyn
Pob un heblaw am y rhai sy'n agored i gyfyngiad treth cyngor a praeseptau o dan Ran 1 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992.

Cymdeithasau Adeiladu, £2 miliwn o derfyn
Cymdeithasau Adeiladu wedi eu graddio (fel gyda'r sector bancio).

Cymdeithasau Adeiladu (Asedau £1 biliwn o asedau) –£2m /9mis o derfyn
Cymdeithasau adeiladu heb eu graddio ond gydag asedau gwerth £1 biliwn neu fwy.

6.3 Mae'r meini prawf a nodir uchod ar gyfer dewis partïon i gontract yn cynnig agwedd gadarn i fuddsoddi a'u nod yw lleihau'r risgiau ariannol i'r Awdurdod yn sgil buddsoddi arian ar y farchnad arian. Fodd bynnag, canllaw cyffredinol yw'r meini prawf a restrir uchod, a chaiff ffactorau eraill eu hystyried er mwyn penderfynu a yw parti i gontract yn cael ei dynnu o'r rhestr, er enghraifft 'Negative Watch', neu newidiadau i drosoledd mantolen sefydliadau. Mae'r Sefydliadau ar y rhestr partïon i gontract yn cael eu monitro'n agos gan Ymgynghorwyr y Trysorlys, a bydd staff y trysorlys yn addasu gweithgarwch ar fyr rybudd i ddiogelu sefyllfa'r Awdurdod. Mae'r rheolaethau sydd yn y fframwaith yn agored i newid yn ôl amodau'r farchnad. Ar hyn o bryd, dim ond am 6 mis ar y mwyaf y gwneir buddsoddiadau, dyna gyngor Arlingclose, sef ein Hymgynghorwyr Trysorlys. Yr arferiad yw cynnal buddsoddiadau i ddiben llif arian parod yn unig, a defnyddio unrhyw arian dros ben yn lle benthyca.

7. DANGOSYDDION PERFFORMIAD Y TRYSORLYS

7.1 Mae tri dangosydd darbodus arall sy'n berthnasol i'r trysorlys. Eu pwrpas yw sicrhau bod gweithgarwch swyddogaeth y trysorlys o fewn rhai cyfyngiadau, a thrwy hynny reoli risg a lleihau effaith newidiadau niweidiol mewn cyfraddau llog. Er hynny, os bydd y mesurau hyn yn rhy gaeth byddant yn amharu ar y cyfleoedd i leihau costau.

7.2 Argymhellir bod yr Awdurdod yn gosod terfyn uchaf ac isaf ar gyfer strwythur aeddfedu ei fenthyciadau cyfradd sefydlog fel a ganlyn:

	Terfyn Uchaf	Terfyn Isaf
O dan 12 mis	55%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	45%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	45%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	75%	0%
10 mlynedd a mwy	100%	0%

Mae'r terfyn uchaf ar gyfer y sefyllfa fenthyca tymor byr, sef o dan 12 mis, yn aros ar 55% er mwyn galluogi'r Awdurdod i fanteisio ar y cyfraddau llog isel. 52% yw canran y benthyciadau sy'n aeddfedu ymhen llai na 12 mis o amser a hynny oherwydd bod £17 miliwn o fenthyciadau tymor byr yn cael eu dal gydag Awdurdodau Lleol eraill. Bydd unrhyw fenthyca newydd yn digwydd yn unol â'r terfynau a nodir uchod.

7.3 Argymhellir bod yr Awdurdod yn cymeradwyo'r terfynau canlynol ar gyfraddau llog Sefydlog a Newidiol

	% Benthyca
Cyfradd Llog Sefydlog	55 – 100
Cyfradd Llog Newidiol	0 – 35

Atodiad C

Y STRATEGAETH FUDDSODDI

1. Y RHAGOLYGON PRESENNOL

1.1 **Prif Amcanion** - Prif amcanion strategaeth fuddsoddi'r Awdurdod yw sicrhau yr ad-delir y prif fuddsoddiadau a llog ei fuddsoddiadau yn brydlon yn y lle cyntaf a sicrhau hylifedd ariannol yn ail - a'r trydydd amcan yw adenillion buddsoddi.

1.2 Mae disgwyliadau ar gyfraddau llog tymor byr, y seilir penderfyniadau buddsoddi arnynt, yn dangos ei bod yn debygol y bydd y gyfradd llog bresennol o 0.5% yn parhau cyn belled ag y gellir rhagweld. Mae penderfyniadau buddsoddi'r Awdurdod yn seiliedig ar gymharu'r cynnydd yng nghyfraddau'r farchnad yn erbyn rhagolygon y Awdurdod ei hun a'i ymgynghorwyr.

1.3 Mae anhawster gweithredol clir yn deillio o amodau presennol y farchnad. Yn ddelfrydol byddai buddsoddiadau'n cael eu buddsoddi am gyfnod hirach i sicrhau gwell adenillion, ond mae ansicrwydd ynghylch partïon i gontract a'r newidiadau rheoleiddio yn awgrymu y byddai cyfnodau byrrach yn rhoi gwell diogelwch ac y bydd arian dros ben yn cael ei ddefnyddio yn lle benthyca.

1.4 Mae'r arian sydd ar gael ar gyfer buddsoddiadau ar hyn o bryd tua £1.5 miliwn. Defnyddir yr arian i ddiben llif arian parod yn unig, gyda'r unrhyw arian dros ben sy'n codi o'r cronfeydd wrth gefn yn cael eu defnyddio yn lle benthyca. Ar hyn o bryd, ni ragwelir gwneud buddsoddiadau hirdymor.

2. CANLLAWIAU BUDDSODDI CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

2.1 Cyhoeddodd Cynulliad Cenedlaethol Cymru Ganllawiau Buddsoddi ym Mawrth 2004, a dyma sail strwythur polisi'r Awdurdod, sydd isod.

2.2 Prif fwriad y Canllawiau yw cynnal y gofyniad presennol i Awdurdodau fuddsoddi'n ddarbodus, a bod blaenoriaeth yn cael ei rhoi i ddiogelwch a hylifedd ariannol cyn arenillion. Er mwyn hwyluso'r nod hwn, yn ôl y canllawiau mae'n ofynnol i'r Awdurdod ystyried cyhoeddiad CIPFA, sef "Treasury Management in the Public Services: Code of Practice and Cross-Sectoral Guidance Notes". Mabwysiadodd yr Awdurdod y Cod ar 15 Rhagfyr 2003, a bydd yn rhoi ei egwyddorion ar waith yn ei holl weithgarwch buddsoddi. Yn unol â'r Cod, mae'r Trysorydd wedi paratoi ei arferion rheoli trysorlys, TMP 1(5), sy'n cynnwys polisi buddsoddi partïon i gontract sydd angen ei gymeradwyo bob blwyddyn.

2.3 Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol – Offerynnau Cymeradwy

Prif ofynion y Cod a'r canllawiau buddsoddi yw sefydlu strategaeth fuddsoddi flynyddol fel rhan o'i strategaeth rheoli'r trysorlys flynyddol ar gyfer y flwyddyn ddilynol, yn cynnwys nodi a chymeradwyo'r canlynol:

(i) Canllawiau'r strategaeth ar gyfer gwneud penderfyniadau ar fuddsoddiadau, yn arbennig buddsoddiadau amhenodol.

(ii) Yr egwyddorion i'w defnyddio i bennu uchafswm cyfnodau ar gyfer ymrwymo cronfeydd.

(iii) Buddsoddiadau penodol y bydd yr Awdurdod yn eu defnyddio. Buddsoddiadau hylifedd uchel a diogelwch uchel yw'r rhain mewn sterling, gydag aeddfedrwydd o ddim mwy na blwyddyn.

(iv) Buddsoddiadau amhenodol, yn nodi'r oblygiadau risg uwch, yn nodi'r mathau cyffredinol o fuddsoddiad y gellir eu defnyddio a therfyn ar faint o wahanol gategorïau yn gyffredinol y gellir eu dal ar unrhyw adeg.

2.4 Polisi buddsoddi arfaethedig yr Awdurdod yw:

(i) Canllawiau Strategaeth –
Amlinellir prif ganllawiau'r strategaeth uchod gyda'r pwyslais ar ddiogelwch a hylifedd ariannol.

(ii) Cyfnodau Buddsoddi –
Polisi'r Awdurdod yw benthyca cronfeydd am uchafswm o 364 diwrnod.

(iii) Buddsoddiadau penodol - Buddsoddiadau sterling yw'r rhain ag aeddfedrwydd o ddim mwy na blwyddyn. Mae'r rhain yn asedau risg isel lle y mae'r posibilrwydd o golli'r prif incwm neu incwm buddsoddi'n fach. Byddai'r rhain yn cynnwys buddsoddiadau gyda:

- Swyddfa Rheoli Dyled y Trysorlys
- Awdurdodau Lleol Eraill (heblaw am rai â threth wedi'i gapio)
- Pob Banc a Chymdeithas Adeiladu yn y DU gyda graddiad credyd uchel

(iv) Buddsoddiadau Amhenodol –
Buddsoddiadau amhenodol yw unrhyw fath arall o fuddsoddiad (h.y. heb ei ddiffinio fel un Penodol uchod). Mae hyn yn cynnwys Cymdeithasau Adeiladu heb unrhyw raddiad, a benthyciadau am fwy na 364 diwrnod. Pennwyd terfyn o £3m ar gyfer buddsoddiadau "amhenodol".

ATODIAD D

Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw

Cefndir

1. Y Gofyniad o ran Cyllid Cyfalaf (CFR) yn syml yw'r gwariant cyfalaf sy'n ddyledus, sydd heb ei dalu o naill ai adnoddau refeniw na chyfalaf, ac yn y bôn dyma fesur o angen yr Awdurdod yn sylfaenol o ran benthyca. Mae gofyn i'r Awdurdod dalu elfen o'i wariant cyfalaf bob blwyddyn drwy dynnu o'r cyfrif refeniw (y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw) er ei fod yn cael cymryd taliadau gwirfoddol ychwanegol hefyd.

2. Mae Rheoliadau wedi eu cyflwyno sy'n gosod rheidrwydd ar yr Awdurdod Tân i gymeradwyo Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw cyn dechrau pob blwyddyn.

Polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw

3. Mae'r Aelodau wedi cymeradwyo'r Polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw a ganlyn:

   Ar gyfer gwariant cyfalaf a wariwyd cyn 1 Ebrill 2018 ac unrhyw wariant ar ôl hynny, polisi'r Ddarpariaeth Isafswm Refeniw fydd ad-dalu
   - y gwariant cyfalaf a wariwyd ar Dir ac Adeiladau gan ddefnyddio llinell syth y Dull Oes Ased (ac eithrio Gorsaf Dân Wrecsam a adeiladir o'r newydd)
   - ac ar gyfer Cerbydau, Peiriannau, Offer ac Isadeiledd, bydd y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw yn seiliedig ar amcangyfrif o oes yr asedau
   - bydd y gwariant a wneir ar Orsaf Dân Wrecsam yn cael ei ad-dalu dros oes y les sydd gydag Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwlans Cymru (50 mlynedd).

4. Mae'r polisi uchod yn cyd-fynd â'r Rheoliadau, ac mae'n cynnwys newid i'r polisi o ran y dull a ddefnyddir ar gyfer gwariant ar Dir ac Adeiladau. Roedd y dull blaenorol yn defnyddio'r dull balans yn lleihau, a oedd yn darparu ar gyfer rhoi 4% o'r balans sy'n weddill ar y refeniw. Cafodd cyllideb 2018/19, a gymeradwywyd gan yr Aelodau ym mis Rhagfyr 2017, ei gosod gan ddefnyddio'r dull uchod.